

## Ni Ni Htep Htep Mahkri Shawn Ai Gaw Hkristan Hpung Ni Kahkyin Gumdin Masa Lam A Dawhpun Rai Nga Ai Lam

Hkristan Hpung ni kahkyin gumdin lam galaw hpang ai (60) ning hpring nhtoi hta Cardinal Kurt Koch gaw ya ten na masa lam ni hpe hkan nna gaku kaba maden jat wa hkra Sarabyin Council kawn matut galaw sa lu na mahkrun lam ni gaw hpa rai na ta ngu ga hpaw tsun da nga ai.

Cardinal Kurt Koch gaw (*the president of the pontifical Council for the Promotion of Christian Unity*) Sarabyin Council kawn woi awn ai Hkristan hpung ni kahkyin gumdin masa a hpa-awn ningbaw rai nga ai.

Shi gaw “dai ni na aten hta grai ahkyak ai lam lahkawng hpe galaw nga ai” ngu tsun da ai. (*Secretariat for Promoting Christian Unity*) Hkristan hpung ni kahkyin gumdin masa sharawt na lam hpe 1960, June 5 ya hta gaw de hpang ai rai nna, (60) ning hpring sai rai nga ai. Bai, (*Ut unum sint*) Langai sha hta jawm hpawng wa na ngu ai gabaw hpe 1995, May 25 hta Wa Sarabyin San Yawhan Pawlu II kawn htuk shapraw ai rai nna, (25) ning hpring sai rai nga ai. (*Ut unum sint*) Langai sha hta jawm hpawng wa na ngu ai laika buk hta Hkristan hpung ni kahkrin gumdin masa hta hkan shatup sa wa na ga shaka la tawn ai bungli magam ni hte seng ai lam ni ka da ai laika rai ng ai.

Law htam wa ai ni pawng hpawng wa ai ngu gaw shada ning hkap, hkam hkat ai lam n rai nga ai. Hkristan hpung ni kahkyin gumdin masa gaw shada akyu ara ni galai hkat, garan gachyan hkat ai lam she rai nga ai. Ga shadaw, Orthodox nawku hpung gaw Magam gun ni a Kahpu kanau myit masin hte kahkyig gumdig pawng hpawng ai lam hpe garan gachyan ya lu ai. Kahtawlik nawku hpung gaw nawku hpung ngu ai (universality) yawng hte seng ai ngu ai myit masa hpe madung da shakut nga ai. Ndai zawn re ai kaja ai lam ni nawku hpung shagu kaw shi a shi nga nga ai. Dai zawn re, laklai ai lam ni hpe Hkristan hpung ni kahkyin gumdin masa hta shada garan gachyan ai hta katsi la hkrang shapraw sa lu nga ai.

Cardinal Koch gaw Hkristan hpung ni kahkying gumding masa hta Ahkyak ai mahkrun lam masum hpe mung madi madun da nga ai. (1) (Dialogue of Charity) Tsawra myit hte garum pahtau hkat ai lam hte seng ai hkrum shaga lam rai nga ai. Dai zawn galaw ai a marang e, n bung ai nawku hpung ni shada, shingdu labau hta bying lai wa sai, kahtik kahtawk hkra machyi chye ai lam ni hpe shanyem shamat

kau lu ai. (2) (Dialogue of Truth) Teng man jaw ang ai masa hta hkrum shaga ai lam. Dai gaw labau hta Nawku hpung shada garan ginhka ai ga san ga hta ni hpe Karai hpaji hte jahpra jahtuk shading shatsaw la na matu ahkyak nga ai. (3) (Spiritual Ecumenism) Wenyi lam hte seng nna rau sha hpawng de akyu hpyi ai lam. Dai gaw Yesu Madu a akyu hpyi ga hte maren yawng gaw langai hta sha jawm pawng wa na matu rai nga ai. Dai zawn saw shaga ai lam gaw n galaw nmai magam langai rai nga tim, nnan hpang ai lahkam rai nga ai majaw shada myit galu kaba ra nga ai.

“Ut unum sint” hte seng nna mung, (25) ning ladu hkrum masat dingsat nhtoi hta Cardinal Koch kawn ahkyak ai lam hpe tsun da nga ai.

Wa Sarabyin San Yawhan Pawlu II a “Ut unum sint” gabaw matsun laika hta rawng ai lam ni hpe Cardinal bai sawk sagawn tsun dan da ai. Wa Sarabyin San Yawhan Pawlu II gaw Nawku hpung shagu na ningbaw ningla ni hpe Roma kaw na shimlum ai shara hta kahpu kanau myit masin hte myit galu kaba let, sa du zup hpawng na matu saw shaga lai wa sai. Ndai mabyin masa lam gaw galaw nan galaw ra ai magam hpe hpaw hpang ai rai tim, shawoi n galaw yu ai magam n nan, lahkam n nan nan rai nga ai. Vatican II hpang na Sarabyin ni yawng gaw Hkristan hpung ni kahkyin gumdin masa galaw ai magam hta shang lawm na matu dan dawng ai hku lam hpaw woi awn lai wa masai.

Wa Sarabyin San Yawhan XXIII tsun ai “Hkristan ni kahkyin gumdin lam galaw ai gaw, nawku hpung hpe grau tsawm htap hkra jahtuk shatsawm la ai a ahkyak ai ru pawt (foundation) rai nga ai.”

Wa Sarabyin San Pawlu VI gaw shaning Hkying masum de hkawm sa nga ai Hkristan hpung ni kahkying gunding lam hta hkan sa ra na (Unitatis Redintegratio) “Bai gaw gap sa wa na lam” ngu ai hpe hkap la hkan sa ai.

Wa Sarabyin San Yawhan Pawlu II gaw shaning hkying masum de hkawm sa nga ai Hkristan hpung ni hta mat mat ai kahkyin gumdin lam hpe bai gaw de sa wa na lam hta shakut nga na ma ai hpe kam ai ngu tsun da ai.

Wa Sarabyin Benedict gaw Hkristan hpung ni kahkyin gumdin masa lam gaw “makam hte seng ai” ngu hkap la ai rai nna, San Petru a hkinghtawng dagraw ai wa a lit magam re ngu hkap la da ai.

Wa Sarabyin Francis gaw Anhte arau sha hkawm sa ai rai yang kahkyin gumdin lam grau nga wa na re majaw, Hkristan nawku hpung law law kahkyin gumdin lam de sa ai hkrum lam hta rau rai nga ga ai; dai gaw ahkyak kaba ai n pawt n hpang nan rai nga ai, ngu hkap la da nga ai.

Hkristan Hpung ni kahkyin gumdin masa hta Saradaw ni a ahkyak ai magam re ai ngu Cardinal Koch kawn madi madun da nga ai. Hkristan Nawku hpung ni kahkyin

gumdin wa na matu tinang a Saradaw Sasana hte Nawku hpung hta woi awn daw jau magam galaw na matu Saradaw shagu hpe lit jaw da ai. Kashin kamun hkam ai Hkristan masha ni hte Kashin kamun n hkam ai ni yawng hpe woi awn daw jau ra ai.

Hkristan Hpung ni kahkyin gumdin masa hte seng nna, Sarabyin Council kawn (*Vademecum*) (a reference manual) hpe htuk shapraw da ya ai gaw Saradaw ni tinang a Sasana hta tinang ga hte gale la nna jai lang mai ai laika buk rai nga ai. Sarabyin Council kawn (*Acta Ecumenica*) Hkristan hpung ni kahkying gumding lam galaw nga ai ngu ai laika buk hpe mung htuk shapraw da lu sai. Dai laika gaw Wa Sarabyin Francis ka da ai rai nna, ya ten hte htuk manu dik ai Hkristan hpung kahkyin gumdin masa hte seng ai lam ni hpe galaw sa wa na matu yaw shada ai rai nga ai.

Covid -19 tsin-yam hkrum nga ai majaw ndai magam ni hpe galaw na yak hkak ai lam nga taw nga ai. Ya na zawn hkawm sa yak hkak ai ten, tinang hte ni hte ai masha shada dantawh hkrum shaga ai hta sha madung rai wa na re. Kade yak hkak nga ai rai tim Hkristan Nawku hpung yawng gaw hka li langai hta arau jawm, hkrum lam hkawm ai ni sha rai ga ai. Chyam bra ana htum myit mat na matu March 25 na Wa Sarabyin hpyi ai akyu hpyi ga hpe Shi hte rau jawm hpyi na matu saw shaga da ai. Dai akyu hpyi ga hte rau Hkristan Nawku hpung ningbaw ningla ni hpan de shagun dat ai shaloi yawng gaw kabu gara let hkap la ma ai hte shi a magam lahkam a matu chye ju dum shakawn ma ai lam hpe Cardinal Koch tsun da ai hpe Vatican kawn ndau da nga ai.